

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження і рекомендації проєкту звіту Галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньо-професійної програми
18403 “Класична філологія та англійська мова”,
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, спеціальність 035 Філологія

Критерій	Обґрунтування	Рекомендації	Відповідь
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>А</p>	<p>1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти <i>Свідченням реалізації цілей ОП є приклади подальшої професійної траєкторії випускників, які були продемонстровані ЕГ.</i></p> <p>1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм <i>З огляду на аналіз ринку освітніх послуг України, можна констатувати, що ОП має унікальний характер в силу своєї спрямованості, змісту, кадрового потенціалу. Цілі ОП "Підготувати фахівців з давньогрецької і латинської мови та літератури з умінням читати, аналізувати, інтерпретувати та перекладати тексти з класичних мов" мають високий рівень кореляції з місією та стратегією КНУТШ (https://cutt.ly/47Kboh7), Програмою розвитку кафедри загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики Навчально-наукового інституту філології КНУТШ на 2021-2026 рр. https://drive.google.com/file/d/1MZAHL-F1aU0XAJ91Gk-1Od-bAWoAD92E/view. В ОП інноваційно відбиваються пріоритетні напрями розвитку КНУТШ, зокрема розвиток прикладних аспектів соціо-гуманітарних наук та формування широкого світогляду здобувачів освіти відповідно до сучасних тенденцій інформаційного суспільства.</i></p> <p>1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня <i>Унікальною практикою в контексті реалізації ОП є впровадження ексклюзивної методики викладання латини як живої мови. Ефективність цієї методики підтверджена фактом навчання двох здобувачів ОП після суворого конкурсного відбору (І. Залевський і К. Рябцев) в Італії у <i>Academia Vivarium Novum</i>, де навчання здійснюється виключно латиною і давньогрецькою мовою.</i></p>	<p><i>З огляду на унікальність досвіду реалізації ОП, варто рекомендувати залучення іноземних студентів до навчання на ОП.</i></p>	<p>Дякуємо членам Галузевої експертної ради за високу оцінку освітньої програми та її сильних сторін у контексті Критерію 1. Вдячні за висловлене побажання щодо залучення іноземних студентів до навчання та ознайомлення їх з унікальним досвідом реалізації ОП.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)</p>	<p><i>1. Перегляд змісту ОК в частині кореляції з ПРН, передбаченими Стандартом.</i></p>	<p>Дякуємо за високу оцінку ОП за Критерієм 2 та за висловлені рекомендації. Із вдячністю приймаємо раду членів ГЕР щодо перегляду змісту ОК в частині кореляції з ПРН, передбаченими Стандартом.</p>

Критерій	Обґрунтування	Рекомендації	Відповідь
В	Обсяг ОП «Класична філологія та англійська мова» становить 240 кредитів ECTS, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII щодо обсягів освітньо-професійної програми підготовки бакалавра (розділ II ст. 4) та повністю відповідає Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 № 871). Обов'язкова частина ОП – це 180 кредитів ECTS, що становить 75% загальної кількості кредитів. Вибіркові ОК – 60 кредитів, або 25%	2. Формування більш варіативної вибіркової частини (більший перелік вибірковок ОК, можливості вибору з каталогу вибірковок дисциплін).	Вдячні ГЕР за рекомендації щодо доповнення вибірковок блоків додатковими ОК, що полегшить та розширить можливості здобувачів освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, яка передбачена нормативною базою КНУ імені Тараса Шевченка та практично зrealізована в межах ОП, що засвідчує її структура. Звертаємо увагу шановних членів ГЕР що Університет замість створення окремого обмеженого каталогу вибірковок компонентів надав здобувачам освіти право вибору із усіх ОК які викладаються в ЗВОЮ, що є унікальною практикою в Україні.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання В	3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми <i>Процедури визнання результатів навчання, що отримані в неформальній освіті, унормовує «Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271), яке було введено в дію наказом ректора №86-32 від 07.02.2023 року. Проте, реальних прикладів практик визнання результатів отриманих у неформальній освіті не було наведено.</i>	<i>Вдосконалення практик популяризації та визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.</i>	Дякуємо членам ГЕР за високу оцінку ОП у контексті Критерію 3 та за слушні поради щодо вдосконалення практик популяризації та практичної реалізації визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. Актуалізація уваги експертів на питаннях імплементації правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, свідчить про інтегрованість української освіти у міжнародний освітньо-науковий простір. Реальні практики не можуть виникнути інакше ніж за бажанням здобувачів освіти. Додатково зазначимо що популяризація програм неформальної освіти в жодному разі не може бути завданнями програм формальної освіти.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою В	4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб) <i>З огляду на аналіз інформаційних ресурсів, можна констатувати високий рівень доступної і зрозумілої інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.</i> 4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти	<i>Оновлення списків рекомендованих джерел та літератури, надання покликань на сучасні онлайн ресурси дотичні до змісту ОК.</i>	Із вдячністю приймаємо пораду членів ГЕР у контексті Критерію 4 щодо оновлення списків рекомендованих джерел та літератури, надання покликань на сучасні онлайн ресурси дотичні до змісту ОК, що сприятиме кращому опануванню курсів в умовах онлайн навчання. Хотіли б наголосити, що викладачі кафедри також працюють над створенням сучасних онлайн ресурсів, дотичних до змісту ОК (зокрема, каталогу джерел середньовічної латини у межах Наукового проєкту з

Критерій	Обґрунтування	Рекомендації	Відповідь
	<i>ЗВО має широкий спектр зарубіжних партнерів в контексті реалізації ОП, здобувачі освіти постійно беруть участь в програмах академічної мобільності в європейських університетах.</i>		прикладної наукової теми 22БФ044-01 «Мовна практика України в контексті сучасних соціогуманітарних викликів»).
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність В	<p>5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності) <i>Форми атестації здобувачів вищої освіти у повній мірі відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. Атестація випускників освітньо-професійної програми проводиться у формі комплексного підсумкового іспиту з класичних мов та літератур, підсумкового іспиту з англійської мови та публічного захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи.</i></p> <p>5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми <i>Правила проведення контрольних заходів унормовані «Положенням про організацію освітнього процесу», «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ», вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ мали можливість переконатися у високому рівні обізнаності здобувачів освіти.</i></p>	<i>Системне проведення заходів дотичних до популяризації академічної доброчесності.</i>	<p>Дякуємо членам ГЕР за високу оцінку ОП у контексті Критерію 5 та висловлену рекомендацію щодо системності проведення заходів, що націлені на популяризацію академічної доброчесності.</p> <p>Водночас зауважимо, що роз'яснювальна робота зі здобувачами освіти щодо принципів академічної доброчесності та відповідальності за їх порушення, а також щодо принципів функціонування програмних засобів перевірки текстів на оригінальність, зокрема, сервісу Unicheck, який використовується в університеті, ведеться науково-педагогічним складом, задіяним на ОП, у робочому порядку та в межах навчальних дисциплін, на зустрічах гаранта зі здобувачами вищої освіти, а також під час консультацій здобувачів освіти з науковими керівниками. Відповідальний за організацію перевірки кваліфікаційних робіт на оригінальність по випусковій кафедрі під час неформальних зустрічей проводить роз'яснювальну роботу зі здобувачами освіти та науковими керівниками щодо особливостей функціонування сервісу перевірки текстів на оригінальність Unicheck. З метою подальшого розвитку культури академічної доброчесності розглянемо можливість проведення щорічного семінару чи зустрічі з наочною демонстрацією роботи програмного забезпечення Unicheck для здобувачів вищої освіти та викладачів.</p>
Критерій 6. Людські ресурси А	<p>6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання <i>Аналіз відомостей СО та звіт ЕГ дозволяють встановити високий рівень відповідності професійної кваліфікації НПП змісту ОП. Викладання ОК забезпечують 29 НПП, які мають наукові ступені (100%), з яких: 4 доктора філологічних наук – 13,8% від загальної кількості викладачів, які працюють на ОП; 25 кандидатів наук –</i></p>	<i>Запрошення зарубіжних guest-professors для викладання курсів на ОП.</i>	Щиро дякуємо за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик у контексті Критерію 6.

Критерій	Обґрунтування	Рекомендації	Відповідь
	<p>82,6%, з яких: 14 канд. філол. наук – 48,3%, 1 канд. біолог. наук (ОК 4) – 3,4%, 2 канд. іст. наук (ОК 14.2.) (6,9%), 3 канд. філософ. наук (ОК 2; ОК 3) (10,3%), 1 канд. соціологічних наук (ОК 5) (3,4%), 1 канд. екон. наук (ОК 5) (3,4%), 1 кандидат хімічних наук (ОК 3) (3,4%), 1 канд. пол. наук (ОК 5) (3,4%), 1 канд. юр. наук (ОК 5) (3,4%) (відсоткові показники розраховані на основі інформації про кадровий склад, наданої у ВСО).</p> <p>6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців <i>Підтверджені факти залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, в тому числі представників зарубіжних ЗВО.</i></p> <p>6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності <i>На думку ГЕР зразковою практикою є система професійного розвитку науково-педагогічних працівників, досконалі політики матеріального та морального заохочення науково-педагогічних працівників. Окремо варто відзначити вагомий внесок викладачів, роботодавців та здобувачів ОП у розвиток української лексикографії та збагачення культурної спадщини України й світового лінгвокультурного середовища.</i></p>		
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>В</p>	<p>7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання <i>Матеріально-технічні ресурси ЗВО в цілому та факультету зокрема є одними з найкращих в Україні. Устаткування, навчально-методичне забезпечення освітньої програми ресурси бібліотеки дозволяють досягати цілей та ПРН у повній мірі. В приміщеннях де реалізується ОП створена потужна інфраструктура для здобувачів із особливими освітніми потребами: пандуси, позначки та окрема вбиральня.</i></p>	<p><i>Посилення заходів з інформування здобувачів в царині техніки безпеки.</i></p>	<p>Висловлюємо подяку ГЕР за високу оцінку ОП та її сильних сторін у контексті Критерію 7, а також за висловлені рекомендації. Водночас вважаємо за необхідне наголосити, що протягом останніх років інструктажі з техніки безпеки проводилися у дистанційному форматі з огляду на об'єктивні причини (пандемія COVID-19, запровадження воєнного стану). Вдячні членам ГЕР за пораду посилити заходи з інформування здобувачів в царині техніки безпеки.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>В</p>	<p>8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми <i>Відомості СО та звіт ЕГ свідчать про високий рівень залучення здобувачів до процедур перегляду та оновлення ОП. Факти участі здобувачів в обговоренні ОП підтверджені.</i></p>	<p><i>Регулярне оновлення ОП із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та світового контексту (останнє оновлення відбулося у 2020 р.). Вдосконалення та формалізація процесу обговорення ОП із</i></p>	<p>Вдячні членам ГЕР за високу оцінку ОП у контексті Критерію 8. Рекомендації щодо регулярного оновлення ОП із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та світового контексту, а також щодо вдосконалення та формалізації процесу обговорення ОП із залученням здобувачів приймаємо та врахуємо у процесі подальшого вдосконалення ОП.</p>

Критерій	Обґрунтування	Рекомендації	Відповідь
		залученням здобувачів.	Оновлення ОП відбувається із періодичністю яка відповідає практиці європейських університетів – один раз на 4-8 років
Критерій 9. Прозорість та публічність В	<p>9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми</p> <p><i>Документи, які визначають права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Так, у відкритому доступі наявні: Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (нова редакція)» (https://cutt.ly/v3MSX8Y), «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція) (https://cutt.ly/V3MDuUg), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/L3MDWPg), «Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/43MDXe0), «Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/w3MFrjv), «Етичний кодекс університетської спільноти» (https://cutt.ly/Q3MFj26), «Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/R3MFTUq), «Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/m3MFJVI).</i></p>	<i>Чітке визначення часу розміщення актуальної редакції ОП та представлення пропозицій стейкхолдерів на сторінці обговорення ОП.</i>	<p>Висловлюємо вдячність ГЕР за високу оцінку ОП у контексті Критерію 9.</p> <p>Вважаємо за необхідне зазначити, що рекомендація щодо чіткого визначення часу розміщення актуальної редакції ОП та представлення пропозицій стейкхолдерів на сторінці обговорення ОП видається слушною та буде реалізована під час процедур чергового оновлення ОП з метою забезпечення прозорості зібраної інформації та можливостей врахування пропозицій стейкхолдерів.</p>